

**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**

Socialnämnden Årsredovisning 2015

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Långt ifrån lagom

Innehållsförteckning

Betydelsefulla händelser	1
Sammanfattning Ekonomi.....	3
Resultat i förhållande till flerårsplanens målområden.....	6
Målområde - Medborgarnas Botkyrka	6
Målområde - Framtidens jobb	9
Målområde - Välfärd med kvalitet för alla.....	11
Målområde - Grön stad i rörelse	14
Målområde - En effektiv och kreativ kommunal organisation.....	17
Sammanfattning Personal.....	19

Bilagor (Separata dokument)

Bilaga 1: Resursutnyttjande

Bilaga 2: Kvalitetsberättelse

Bilaga 3: Patientsäkerhetsberättelse

Bilaga 4: Personalberättelse

Bilaga 5: Områdesuppföljning

Betydelsefulla händelser

Socialnämnden lägger ett händelserikt år till handlingarna då dramatiska händelser – såväl lokalt som internationellt – påverkat medborgarna och förvaltningens arbete på ett väldigt påtagligt sätt.

Av alla händelser är följande de som varit mest betydelsefulla. Flyktingsituationen och brandtattentaten har karaktären av omvälvande händelser som varit svåra att förutse och som satt organisationen inför helt nya utmaningar. Bostadssituationen, våldsarbetet och samverkan med andra aktörer är alla olika delar i det utvecklingsarbete förvaltningen bedriver för att förbättra för våra medborgare:

Flyktingmottagandet

2015 har präglats av en av de största flyktingströmmar världen upplevt i modern tid. För socialförvaltningen har det främst inneburit att antalet ensamkommande flyktingbarn ökat stort framförallt under sommaren och hösten. För att klara handläggningen har antalet medarbetare successivt ökat och verksamheten har gått ifrån att vara en grupp inom Utredningsenheten till en egen sektion. Svårigheter att hitta jourhem och boenden till alla barnen och ungdomarna har påverkat arbetet som blivit mycket ansträngt. De barn och ungdomar som nu kommer har stora behov bl.a. av psykiatrisk och psykologisk karaktär, en kompetens förvaltningen i dagsläget inte har. Det är en stor utmaning inför 2016 att rekrytera och utreda egna jour- och familjehem samt hinna ifatt den övriga handläggning som också ligger efter. Socialförvaltningen har övervägt att göra en lex Sarah-anmälan utifrån de risker för missförhållanden som uppstått i och med det.

Bostadssituationen

Bostadsituationen är svår i hela länet, så även i Botkyrka. Socialförvaltningen bygger inte bostäder men får bära konsekvenserna när medborgarna inte har ett eget boende. Kostnaderna för tillfälliga boenden har under flera år ökat men minskade något under 2015. Under hösten och vinter 2015 tilldelades förvaltningen fler lägenheter från Botkyrkabyggen vilket innebär att flertalet barnfamiljer och ensamstående boende på hotell kunde erbjudas ett mer permanent boende. Fler personer har fått tillgång till ett kommunkontrakt med möjlighet att efter 6-12 månader få det omvandlat till ett förstahandskontrakt.

Våldsarbete

Ärenden som aktualiseras på grund av våld ökar inom förvaltningen och har så gjort under flera år. Det är våld på skolor, i hemmet och på gator och torg. En gemensam våldsmottagning har skapats inom förvaltningen och ett långsiktigt, strukturerat, forskningsbaserat våldsförebyggande arbete har under året implementerats i tre skolor i Hallunda/Norsborg. Arbetet innebär kompetenshöjande utbildningssatsning för personal i förskolor, skolor, fritidshem och fritidsgårdar samt föräldrar och barnen/ungdomarna. Metoden utmanar stereotypa könsnormer, vilket forskningen visar är effektivt för att förebygga våld, liksom att utbilda och coacha unga och vuxna att bli aktiva åskådare för att förebygga våld.

Samverkan

Socialtjänsten har ett långtgående ansvar att samverka med andra samarbetspartners. Samverkan är viktigt men tar också tid och resurser i anspråk. När andra huvudmän gör besparingar, snävar sina målgruppsdefinitioner och specialiserar sig får socialtjänsten fler och tuffare samarbetspartners som avbördar sig det egna ansvaret och hänvisar till socialtjänstens yttersta ansvar. För att förbättra för medborgarna har under 2015 en förstudie genomförts och ett samverkansprojekt under arbetsnamnet ”Botkyrkahälsan” påbörjats.

Socialtjänst, Landstingets psykiatriska öppenvård och beroendemottagning ska samverka och även förhoppningsvis så småningom samlokaliseras kring de människor som är i behov av insatser från alla tre huvudmännen.

Brandattentat

Brandattentaten och hot mot personal har präglat förvaltningen och framför allt Utredningsenheten under årets senare halva. Periodvis har inte Utredningsenheten kunnat utföra sitt uppdrag fullt ut. Arbetet med enhetens åtaganden och utvecklingsarbete har under hösten kommit i andra hand då all kraft i organisationen lagts på att upprätta och utföra grunduppdraget och kontakten med medborgarna. Bevakningskostnader för lokaler och hotad personal samt krisstödsinsatser har påverkat ekonomin. Den akuta fasen av krisförloppet har klingat av under senhösten för organisationen som helhet, men sviterna av attentaten kommer helt säkert att finnas kvar hos många i personalen och som en del i det allmänna medvetandet.

Sammanfattning Ekonomi

Mkr	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Budget- avvikelse 2015	Avvikelse 2014-2015
Verksamhetens intäkter (+)	+ 72,3	+ 80,1	+ 97,1	+ 26,3	+ 17,0
Verksamhetens kostnader (-)	- 567,7	- 622,9	- 655,0	- 45,5	- 32,1
Nettokostnad (+/-)	- 495,4	- 542,8	- 557,9	- 19,2	- 15,1
Nettoinvesteringar (+/-)	- 3,2	- 0,4	- 2,2	+ 5,3	- 1,8

Sammanlagt resultat för socialnämndens verksamheter är -19,2 miljoner kronor jämfört med årets budget. Nettokostnaden är också 15,1 Mkr högre än föregående år. Nämnden har gått från att årligen redovisa budgetöverskott till att nu för andra året i rad överskrida budgeten.

I årsutfallet bör också beaktas att det finns betydande engångskostnader i form av:

- ✓ Negativ post på 6,4 Mkr för intäkter från Migrationsverket för ensamkommande barn som egentligen är en korrigering av felaktig uppbokning i samband med 2014 års bokslut
- ✓ Kostnader för 4,5 Mkr som är engångskostnader som ej beräknas återkomma 2016, huvudsakligen orsakade av brandattentaten mot Socialtjänsten

Med detta och budgetförutsättningarna för 2016 i åtanke, gör vi bedömningen att nämnden går in i 2016 med bättre förutsättning att klara resultatet än då vi startade 2015.

Resultatets olika delar

Personalskostnaderna ligger under budget men ökar totalt sett. På grund av förvaltningens ansträngda ekonomi vakanshålls ett stort antal tjänster i verksamhetens olika delar vilket förklarar att kostnaderna understiger budget. Trenden är dock ökande, och detta gäller framför allt inom Barn & Unga. Här förekommer överanställningar vilka är nödvändiga, dels för att kompensera för utbildningssatsningar för personalen, dels för att möta ökad arbetsbelastning bland socialsekreterarna.

Försörjningsstödet har haft en minskande trend under året, en utveckling som tog sin början under våren. I motsats till personalkostnaderna är utfallet här något under 2014 års utfall men över budgetnivån. Nyckeltalen för antal biståndsmånader och -hushåll ligger i bokslutet dock högre än 2014 års utfall, varför det finns skäl att fortsatt detaljanalysa försörjningsstödet under 2016 för att säkerställa att den positiva kostnadsutvecklingen fortsätter.

Individplaceringar ökar, framför allt inom Barn & Unga. En avgörande orsak är att fler barn är i behov av familjehemsvård, samtidigt som svårigheter att hitta familjehem ökar. Det resulterar i att förvaltningen tvingas köpa kostsamma så kallade konsulentstödda jour- och familjehem. Placeringarna tenderar också att bli längre i dessa typer av boenden. Det saknas även träningslägenheter i den utsträckning som behövs, varför äldre ungdomar "fastnar" i jourhem, alternativt köps olika former av stödboenden för unga vuxna (över 18 år).

Under 2016 kommer förvaltningen att vara mycket restriktiva med att köpa extern öppenvård för Barn & Unga utan istället hänvisa till förvaltningens egen öppenvård. Här sker samarbete över enhetsgränserna inom förvaltningen för att kunna matcha behoven på bästa sätt. YAP (Youth Advocate Programmes) har startat under 2015 och kommer förhoppningsvis att växa

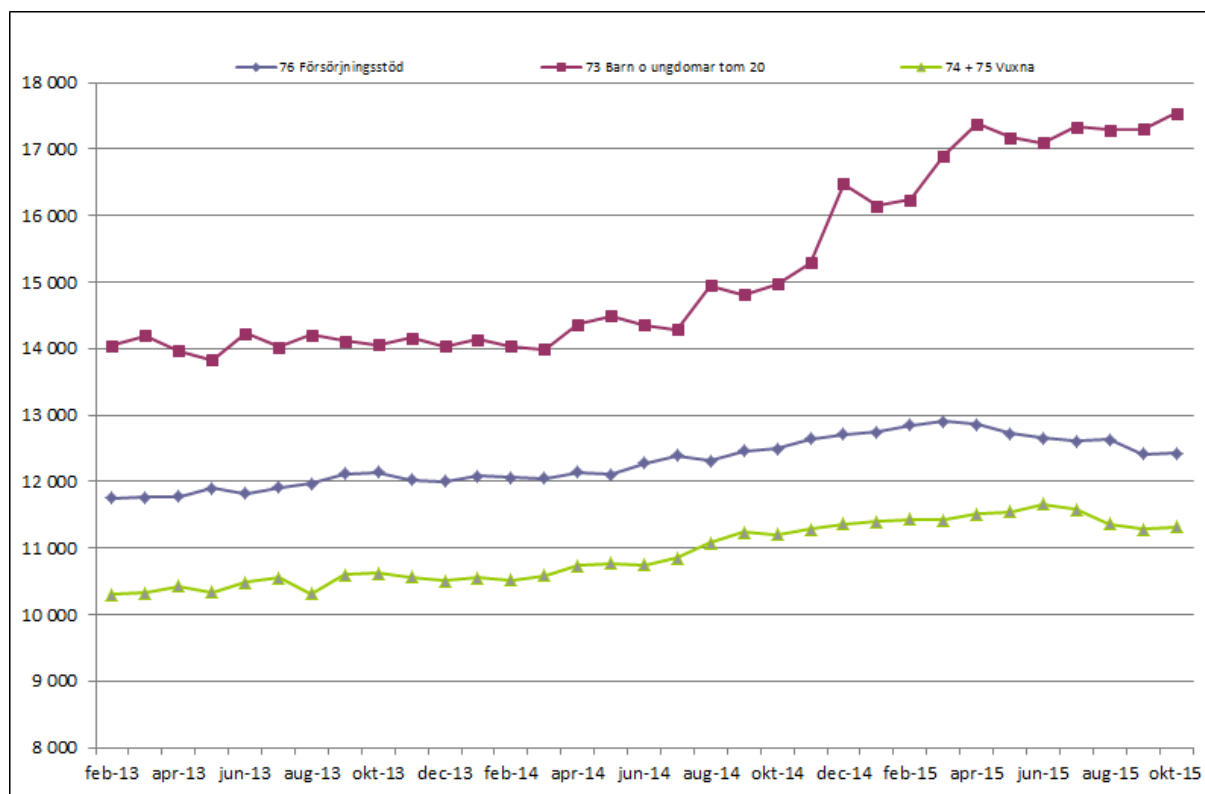
ut i full skala under 2016, vilket kommer att innebära lägre kostnader för köpt öppenvård och ambitionen är att även kunna korta institutionsplaceringar.

Klart minskande kostnader för Vuxna missbrukare (Verksamhet 75) medan övriga vuxna (Verksamhet 74) ökar:

- ✓ Få nya placeringar på LVM-hem och färre antal ansökningar till förvaltningsrätten om LVM-vård jämfört med tidigare år. Förvaltningen har också lyckats få tillstånd frivilliga insatser för den målgrupp som "står nära" LVM-vård
- ✓ Målgruppen äldre personer, hemlösa i kombination med missbruk/beroende, är en väldigt utsatt grupp. Deras behov tillgodoses i stor utsträckning av boende och "skydd" mot missbruket genom externa skyddade boendelösningar. Förvaltningen ser en ökad andel kostsamma placeringar för denna målgrupp, placeringar som i regel också blir långvariga
- ✓ Detsamma gäller i stor utsträckning målgruppen blandmissbrukare med psykisk ohälsa, de så kallade samsjukliga. Förvaltningen har haft svårigheter att hitta lämpliga insatser och samverka runt personer med samsjuklighet vilket ökat kostnaderna både i renoveringskostnader då lägenheter blivit förstörda och även ökade kostnader för personal pga dubbelbemanning med anledning av flera incidenter och hot om våld

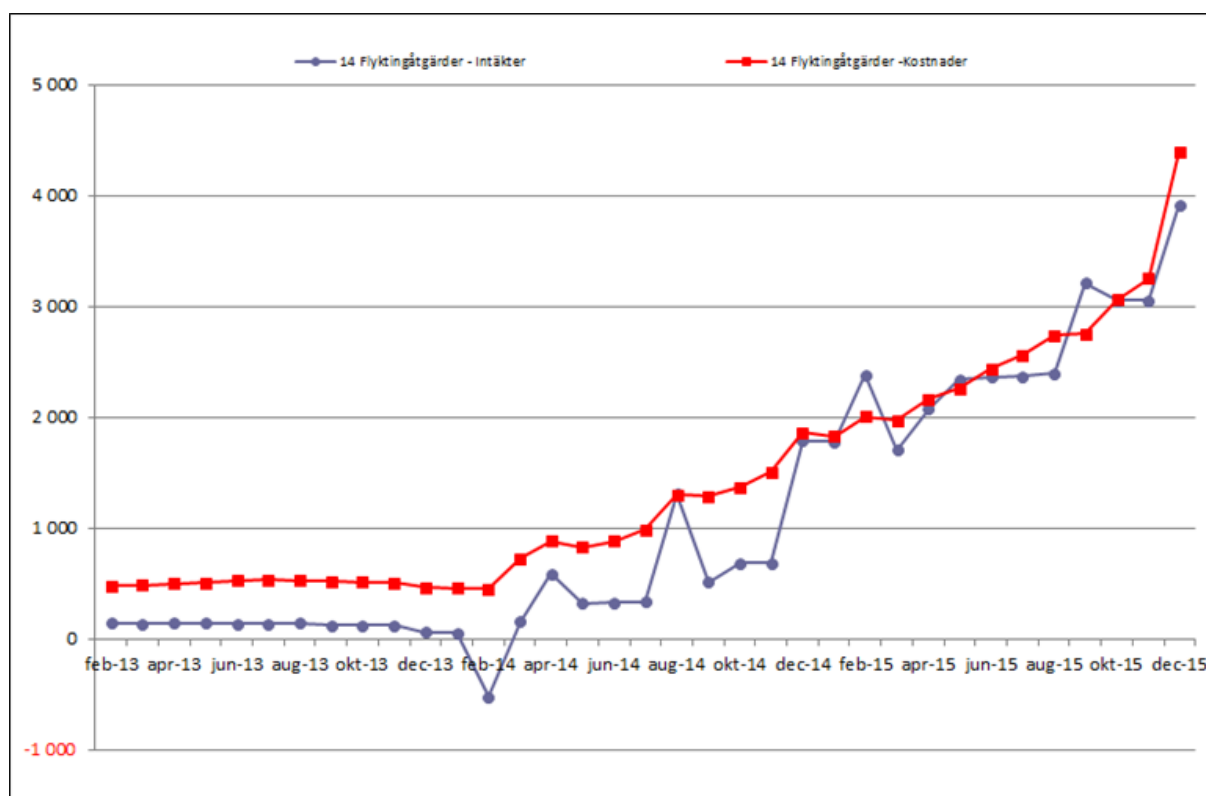
Övergripande trender och utmaningar inför 2016

Följande bild visar nettokostnadsutvecklingen 2013-2015 för de största verksamheterna – Barn & Unga, Försörjningsstöd och Vuxna (Missbrukare + Övriga). Medan de två sistnämnda haft en mer kontrollerad och förutsägbar kostnadsutveckling under 3-årsperioden, har kostnaderna markant ökat för Barn & Unga. Volymutvecklingen, allt mer komplicerade bedömningar, hög personalomsättning och ansträngd arbetssituation gör att detta område är nämndens största utmaning i budgeten för 2016.

Personalsituationen och svårigheten att rekrytera/behålla socialsekreterare beskrivs på annan plats i årsredovisningen. Ur ekonomisk synvinkel kan konstateras att den höga personalomsättningen driver kostnader i form av rekrytering, introduktion och oerfarna handläggare/lägre effektivitet. Den generella bristen inom yrket i hela landet medför ökad konkurrens om socialsekreterarna. Kommunerna har här svårt att konkurrera, lönerna drivs upp och allt fler handläggare sugts upp av bemanningsföretag. Kostnaderna ökar då kommunen tvingas köpa socialsekreterartjänster från privata företag.

Flyktingåtgärder, framför allt för ensamkommande, står för en allt större andel av förvaltningens kostnader; en utveckling som blivit allt tydligare under 2015 och höstens eskalerande flyktingsituation. Bilden nedan visar utvecklingen för intäkter/kostnader inom verksamheten under 2013-15. Finansieringsmodellen bygger på att kommunen får täckning för kostnaderna via återsökningar från Migrationsverket. Nettokostnaden (Intäkter minus kostnader) är i budgeten därmed 0 för denna verksamhet. Volymutvecklingen gör att fler handläggare måste anställas för att hantera situationen; den långa eftersläpningen i ersättningarna från Migrationsverket spår på frågetecknen kring ifall verksamheten ”går ihop”. Stor osäkerhet behäftad med vad detta kommer att innebära för budgeten 2016.

Utfallen i båda diagrammen är Rullande 12-månadersvärden, vilket innebär att trender blir tydliga, men att de periodmässiga skiftningarna från månad till månad blir mindre tydliga. Eftersläpningarna i återsökta medel från Migrationsverket är därför större än vad som går att utläsa av diagrammet ovan.

Resultat i förhållande till flerårsplanens målområden

Målområde - Medborgarnas Botkyrka

Mål 1: Botkyrkaborna är mer delaktiga i samhällsutvecklingen (kf)

Mål 2: Botkyrkaborna har mer jämställda och jämlika förutsättningar och möjligheter (kf)

Mål 3: Botkyrkaborna är friskare och mår bättre (kf)

Åtaganden

- Socialförvaltningen åtar sig att planera och påbörja genomförandet av ett långsiktigt, strukturerat våldsförebyggande arbete i första hand i samarbete med utbildningsförvaltningen, kommunledningsförvaltningen, polis och räddningstjänst (Mål 1) ✓
- Socialförvaltningen åtar sig att fortsätta med att bidra till en generell kunskapsspridning om hedersrelaterat våld och förtryck till berörd personal så att kvinnor och män, barn och unga som utsätter eller utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck kan uppmärksammas och få stöd (Mål 2) ✓
- Socialförvaltningen åtar sig att fortsätta att utveckla arbetet för personer som utsätts för våld i nära relationer och erbjuda samlokalisert och samordnat stöd och insatser för denna målgrupp (Mål 2) ✓
- Socialnämnden åtar sig att under 2015 fortsätta arbetet med anhörigstöd och implementering av de metoder och arbetssätt som förvaltningen utvecklat. Anhörigsamordnarens uppdrag att arbeta strategiskt, övergripande och med internutbildning behöver säkerställas (Mål 3) ✓

Uppföljning och analys och slutsatser för framtiden

Förvaltningens åtaganden styr sammantaget mot samtliga de tre kf-målen och alla fyra åtagandena har genomförts.

I samverkan med övriga samhällsaktörer arbetar Resursenheten med implementering och genomförande av ett våldsförebyggande arbete. Ett långsiktigt och strukturerat tillvägagångssätt med elever och personal i tre grundskolor i Hallunda och Norsborg har genomförts. Där har också barnens röster om sin vardag lett till att förvaltningen genomfört våldsförebyggande aktiviteter i samarbete med Hallunda/Norsborgs förskolor.

Förvaltningen har bidragit med personal till Spetskompetensgruppen för en generell kunskapsspridning om hedersrelaterat våld och förtryck till berörd personal så att kvinnor och män, barn och unga som utsätter eller utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck kan uppmärksammas och få stöd. Förvaltningens personal får också ta del av utbildning gällande hedersrelaterat våld under det så kallade grundhjulet. Grundhjulet innehåller utbildningar som all personal ska få ta del av under sina första års anställning.

Förvaltningen har utvecklat arbetet med att erbjuda personer som utsätts för våld i nära relation ett samordnat och samlokalisert stöd. Arbetsgruppen VINR (Våld i nära relation) kommer att träffas fortlöpande för att sätta organisationen än mer.

Implementeringen av anhörigperspektivet i förvaltningen har påbörjats på chefsnivå och delvis i verksamheterna genom metodutbildningar för utvecklat stöd till barn som anhöriga. Med ökad kunskap i förvaltningen kring anhörigfrågor, barn som anhöriga och vuxna anhöriga, deras kunskap och behov, kommer fler anhöriga bli uppmärksammade för sin egen skull. Detta bidrar till att förebygga anhörigas ohälsa och gynnar relationen till den närstående som är sjuk/funktionsnedsatt eller har ett missbruk.

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse	Trend
Nöjda med möjligheten att lämna synpunkter och klagomål	88%	85%		Ej mätt		
varav kvinnor	89%	86%		Ej mätt		
varav män	88%	82%		Ej mätt		
Nöjda med information om rättigheter och skyldigheter	86%	82%		Ej mätt		
varav kvinnor	87%	81%		Ej mätt		
varav män	86%	83%		Ej mätt		
Andel personer med psykisk funktionsnedsättning som vid uppföljning anger 7-10 på självskattningsskala på fråga om de känner sig delaktiga i samhället	-	50%		41%		↓
varav kvinnor	-	-		45%		
varav män	-	-		37%		
Andel som i brukarenkäten uppger att de har blivit diskriminerade i kontakt med förvaltningen utifrån; kön, ålder, sexuell läggning, etnicitet, språk eller annat	-	11%		9%		↑
varav kvinnor/flickor	-	12%		9%		↑
varav män/pojkar	-	11%		8%		↑
Antal barn som har fått bistånd till fritidsaktivitet	118	140		59		↓
varav flickor	55	57		40		↓
varav pojkar	63	83		19		↓
Andel medarbetare i berörda verksamheter som upplever att de har tillräcklig kunskap och förutsättningar för att i sitt uppdrag uppmärksamma och stödja flickor och pojkar, kvinnor och män som utsätter eller är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld	64%	88%		60%		↓
varav kvinnor	66%	88%		58%		↓
varav män	59%	90%		69%		↔
Antal föreningar/sociala företag som socialförvaltningen samarbetar med	-	-		20		
Antal personer som tagit del av föreningsverksamhet hos föreningar som socialnämnden för samma period gett föreningsbidrag	-	-		Ej mätt*		
varav flickor/kvinnor	-	-		Ej mätt*		
varav pojkar/män	-	-		Ej mätt*		
Psykiskt funktionshinder: Det stöd jag får av er leder till att jag klarar mig mer i min vardag	-	100%		Ej mätt**		
varav kvinnor	-	100%		Ej mätt**		
varav män	-	100%		Ej mätt**		
Antal personer som deltagit i generella föräldrastödsgrupper	137	103		143		↑
varav kvinnor	-	-		107		
varav män	-	-		36		
Antal barn som fått stöd som anhöriga till någon närstående som har psykisk funktionsnedsättning och/eller missbruk/beroende	17	22		10		↓
varav flickor	13	11		8		↓
varav pojkar	4	11		2		↓

*Ofullständiga uppgifter för att kunna redovisa svar

**Ogiltigt svar

Inga mätbara nämndmål återfinns inom detta målområde, endast indikatorer. Ett flertal av indikatorerna angivna i ettårsplanen har av olika skäl ej kunnat mätas, vilket försvårar helhetsanalysen.

Förvaltningen har fortsatt att arbeta med att stödja de som utsätter eller är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld. Personalomsättningen medför att en ökande andel medarbetare upplever att de inte har tillräcklig kunskap och förutsättningar för detta arbete, varför åtagandet kring det hedersrelaterade arbetet blir viktigt för den fortsatta utvecklingen.

Andelen som upplever att de blivit diskriminerade i kontakt med förvaltningen har minskat.

Sammanfattande analys - Målområde Medborgarnas Botkyrka

Antal åtaganden som under året	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
	✓	(✓)	X	
	4			
Antalet mätbara mål som under året	Uppnått	Ej uppnått, går åt rätt håll	Ej uppnått, går inte åt rätt håll	Ej mätt
				
Antalet indikatorer som under året	Går åt rätt håll	Kvar på samma nivå	Går inte åt rätt håll	Ej mätt/Ny för året
				
	4	1	9	12

Socialnämnden bidrar till målområdet genom att de insatser som genomförs leder till att de som tar del av dem stärks och får större möjlighet att delta i samhällsutveckling och mer jämlika förutsättningar och bättre hälsa. Indikatorerna pekar i lite olika trendriktningar. Åtagandena är uppfyllda till sin helhet. Bedömningen av bidraget till måluppfyllelsen blir god.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till måluppfyllelsen	God	Godtagbar	Går inte åt rätt håll	Jämfört med föregående år
				

Målområde - Framtidens jobb

Mål 4: Fler Botkyrkabor kan försörja sig på eget arbete eller företagande (kf)

Mål 5: Botkyrka attraherar fler företag, särskilt inom miljö, hälsa och kreativa näringar (kf)

Nämndmål: Antalet hushåll som under 2015 har fått långvarigt ekonomiskt bistånd minskar

Åtaganden

- Socialförvaltningen åtar sig att öka antalet feriejobb i förvaltningen från 5 till 11 platser 2015 (Nämndmål) **✓**

Uppföljning och analys och slutsatser för framtiden

Åtagandet om antalet feriejobb är uppfyllt. Det finns många positiva aspekter med att ta emot feriejobbare; möjligheten att prioritera personer, bygga relationer och ta in ungdomar på ett mer direkt sätt i förvaltningens verksamheter.

Mätbart nämndmål	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse	Trend
Maximalt antal dagar från första möte till att en person har fått en insats via ARB	-	35 dgr	30dgr	Ej mätt		
Andel män och kvinnor aktuella inom ARB som efter avslutad insats går vidare till arbete eller studier	-	57%	35%	Ej mätt		
varav kvinnor	-	46%	35%	Ej mätt		
varav män	-	58%	35%	Ej mätt		
Andel män och kvinnor som via arb kommit ut i egen försörjning som fortfarande har annan försörjning efter 6 månader	-	57%	20%	39%	◆	↓
varav kvinnor	-	46%	20%	27%	◆	↓
varav män	-	58%	20%	33%	◆	↓

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse	Trend
Antal hushåll som under den senaste tolv månadersperioden har fått bistånd under minst 10 månader	717	us		768		↓
Antal personer 16 - 24 år aktuella inom arb som via samverkansmöte kommit vidare till en insats på väg mot annan försörjning	-	46		60		↑
varav kvinnor/flickor	-	18		29		↑
varav män/pojkar	-	28		31		↑

Även inom detta målområde finns nyckeltal som ej kunnat mätas. Det mätbara mål som har ett resultat gäller personer inom ARB (Arbete Rehabilitering Botkyrka) som 6 månader efter avslutad insats fortfarande har annan försörjning. Här uppfylls målet med relativt god marginal, däremot är utvecklingen gentemot föregående år negativ.

Antalet hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd ökar och även om kostnaderna för försörjningsstödet minskar totalt sett kan förvaltningen konstatera fortsatt höga kostnader inom området och att de Botkyrkabor som söker försörjningsstöd har svårt att komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Av totala antalet biståndshushåll i Botkyrka ligger andelen med långvarigt försörjningsstödsberoende relativt konstant runt 35 %. Detta då de många gånger saknar såväl svenskspråkskunskaper som adekvat yrkesutbildning. Ett antal personer har även en större problematik med ohälsa, både psykisk och fysisk. Det är tydligt att insatser via ARB samt kommunens övriga förvaltningar, Landstinget, Försäkringskassan och/eller Arbetsförmedlingen inte är tillräckliga för att möta behoven.

Sammanfattande analys - Målområde Framtidens jobb

Antal åtaganden som under året	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
				
	1			
Antalet mätbara mål som under året	Uppnått	Ej uppnått, går åt rätt håll	Ej uppnått, går inte åt rätt håll	Ej mätt
				
	3			4
Antalet indikatorer som under året	Går åt rätt håll	Kvar på samma nivå	Går inte åt rätt håll	Ej mätt/Ny för året
				
	3		1	

Trenden under senare delen av året är att totala kostnaderna för försörjningsstödet minskar. Fler hushåll har dock fått långvarigt ekonomiskt bistånd och nyckeltalen för antal biståndsmånader och –hushåll ligger i bokslutet högre än 2014 års utfall. Botkyrkabor som söker försörjningsstöd har svårt att komma in på den reguljära arbetsmarknaden och ARBs, tillsammans med övriga aktörers, insatser är inte tillräckliga för att möta behoven. Åtagandet om antal feriejobb är uppfyllt. Bedömningen är att bidraget till måluppfyllelsen är godtagbar, en positiv utveckling gentemot föregående års bedömning.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till måluppfyllelsen	God	Godtagbar	Går inte åt rätt håll	Jämfört med föregående år
				

Målområde - Velfärd med kvalitet för alla

Mål 6: Kunskapsresultaten förbättras och skillnader beroende på kön och social bakgrund minskar (kf)

Mål 7: Botkyrkas äldre lever ett mer aktivt liv för den vård och omsorg de behöver (kf)

Nämndmål: Människor som beviljas stöd och hjälp eller som får en serviceinsats ska också tycka att de blir hjälpta

Nämndmål: Socialförvaltningen samverkar internt och externt för att kunna utreda och ge insatser baserat på helhetssyn

Åtaganden

- Socialförvaltningen åtar sig att se över behovet av och utforma en gemensam mall för en samordnad individuell plan (SIP) och använda planen i de ärenden som översynen visar att det kan vara lämpligt (Nämndmål) **(v)**
- Socialförvaltningen åtar sig att omarbete "Arbetsrutiner för arbete omkring våld i nära relation" i enlighet med det nya arbetssätt som utarbetats 2014 (Nämndmål) **v**
- Socialförvaltningen åtar sig att under 2015 pröva ett arbetssätt där personer som är aktuella på minst tre av förvaltningens enheter har en utsedd handläggare som koordinerar personens insatser (Nämndmål) **X**

Uppföljning och analys och slutsatser för framtiden

Fokus har under 2015 varit att öka antalet samordnade individuella planer (SIP) och implementera arbetssättet. Det har sedan tidigare skapats rutiner, dokumentation såsom SIP-mall, kallelse, upprättande, uppföljning, utvärdering och avvikelserapportering för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för socialsekreterarna att arbeta med individuella planer. Ett hinder som uppenbarats är handläggarnas svårigheter att hinna initiera SIP-arbeten i den mån det skulle behövas. Sammanfattningsvis har kunskapen ökat om hur och när en samordnad individuell plan skall upprättas, men målet att alla som har behov av en individuell plan skall ha det har inte nåtts. Ett klart förbättringsområde.

Förvaltningen har omarbetat "Arbetsrutiner för arbete omkring våld i nära relationer" enligt åtagandet och i enlighet med det nya arbetssätt som utarbetades 2014. Omarbetningen har lett till ett mer lättarbetat verktyg vilket underlättar samsynen kring våld i nära relation. Nästa steg är att undersöka om barnmisshandelarbetet kan införlivas i dokumentet.

Arbetssättet med utsedd koordinerande handläggare för personer aktuella inom flera enheter inom förvaltningen har ej genomförts. Arbetet med att implementera rutiner för detta avstannade då projektledaren för PRIO slutade sin anställning i Botkyrka.

Mätbart nämndmål	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse	Trend
Nöjda brukare socialförvaltningen exkl. öppna förskolan: Män och kvinnor, pojkar och flickor får lägst värdet 75 i nöjd brukar index (NBI)	77	71	75	Ej mätt*		
<i>NBI för män</i>	76	72	75	<i>Ej mätt*</i>		
<i>NBI för kvinnor</i>	77	70	75	<i>Ej mätt*</i>		
Nöjd brukare (NBI) resursenheten öppna förskolan*	90	92	91	Ej mätt*		
<i>NBI för män</i>	86	88	91	<i>Ej mätt*</i>		
<i>NBI för kvinnor</i>	90	93	91	<i>Ej mätt*</i>		
Avslutade behandlingsinsatser internt barn och unga på resursenheten, allmän tillfredsställelse ska vara lägst 28 i genomsnitt på en skala 8-32			28	Ej mätt**		
<i>För pojkar/män</i>			28	<i>Ej mätt**</i>		
<i>För flickor/kvinnor</i>			28	<i>Ej mätt**</i>		
Avslutade Råd och Stödinsatser internt barn och unga på resursenheten där brukaren svarar ja, i viss mån eller ja absolut, på frågan om problemen minskat eller upphört	-	-	75%	89%		
Avslutade Råd och Stödinsatser internt barn och unga på resursenheten där brukaren svarar ja absolut på frågan om de skulle rekommendera oss till en bekant	-	-	90%	69%		
Antal pojkar/män och flickor/kvinnor som fått YAP som insats	-	-	80	22		
<i>varav pojkar/män</i>	-	-	45	11		
<i>varav flickor/kvinnor</i>	-	-	35	11		
Andel genomförda nätverksmöten i förhållande till antal som fått insatsen YAP	-	-	100%	18%		

*Fråga ej med i årets Brukarenkät

**För få svar för ett statistiskt säkerställt resultat

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse	Trend
Anställda har ett fungerande samarbete med andra enheter inom socialförvaltningen i arbete med brukaren (medarbetarenkäten)	71%	61%		56%		
<i>Kvinnor</i>	72%	60%		53%		
<i>Män</i>	66%	67%		66%		
Andel pågående ärenden den 1 april respektive 1 november där det finns en aktuell plan (uppdelat på kön där det är möjligt):	-	-		Ej mätt*		
<i>UE Samordnad individuell plan (SIP)</i>	-	8		<i>Ej mätt*</i>		
<i>VE Samordnad individuell plan (SIP)</i>	87%	83%/60%		<i>Ej mätt*</i>		
<i>SPE Samordnad individuell plan (SIP) och samordnad vårdplan</i>	11%	21%		<i>Ej mätt*</i>		
<i>RE genomförandeplan i beslutade insatser</i>	-	-		<i>Ej mätt*</i>		
<i>EEB: Handlingsplan för boende</i>	-	-		<i>Ej mätt*</i>		
Antal personer aktuella på tre enheter som fått en koordinator	-	-		0		
<i>Kvinnor</i>	-	-		0		
<i>Män</i>	-	-		0		

*Mätmetod ej säkerställd, ej tillförlitligt resultat

Bland de mål/indikatorer med tillförlitligt resultat under detta målområde kan skönjas några tydliga slutsatser:

Förvaltningen har haft höga ambitioner med införandet av YAP (Youth Advocate Programmes). Att målen för YAP inte uppfyllts under 2015 beror på att projektet inte lyckats rekrytera tillräckligt många stödpersoner. Det bedöms vara en reell svårighet, inte bara för projektet utan för hela arbetsättet. Hur den svårigheten ska hanteras kommer att arbetas med under 2016. Bedömningen är att 60 ungdomar ett normalår får insatsen, något vi hoppas uppnå redan 2016. Projektet ska utvärderas av FOU Södertörn och medel för det har beviljats av Allmänna Barnhuset. Den utvärderingen har som mål att svara på frågan om YAP bidrar till förbättrade kunskapsresultat. Forskningsledaren presenterar en första rapport i februari månad.

Uppfattningen hos förvaltningens anställda är att samarbetet över enhetsgränserna i arbetet med brukaren fungerar sämre än tidigare år. Speciellt tydlig är denna trend hos de kvinnliga medarbetarna.

Sammanfattande analys - Målområde Välfärd och kvalitet för alla

Antal åtaganden som under året	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
				
	1	1	1	
Antalet mätbara mål som under året	Uppnått	Ej uppnått, går åt rätt håll	Ej uppnått, går inte åt rätt håll	Ej mätt
				
	1		5	9
Antalet indikatorer som under året	Går åt rätt håll	Kvar på samma nivå	Går inte åt rätt håll	Ej mätt/Ny för året
				
		1	2	9

Bedömningen utifrån måltal/indikatorer är osäker pga den höga andelen mätetal där resultat ej kan redovisas. Bedömningen görs därför mycket utifrån utvecklingsarbete och åtagandena. Omarbetningen av arbetssättet kring våld i nära relation har genomförts och gett resultat. I utvecklingsarbetet med SIP såväl som YAP har viktiga steg tagits under året, men i båda fallen ej nått så långt som planerades i ettårsplanen för 2015. Bedömningen av bidraget till måluppfyllelsen är godtagbar.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till måluppfyllelsen	God	Godtagbar	Går inte åt rätt håll	Jämfört med föregående år
				

Målområde - Grön stad i rörelse

Mål 8: Fler företag och hushåll är fossilbränslefria och energieffektiva (kf)

Mål 7: I Botkyrka byggs fler attraktiva bostäder för ökad variation och mer levande stadsmiljöer (kf)

Nämndmål: Personer aktuella inom socialtjänsten skall ha ett varaktigt boende

Åtaganden

- Socialförvaltningen åtar sig att kartlägga barnfamiljer som hotas av vräkning och erbjuda stöd som leder till att de kan behålla sin bostad (Nämndmål) (v)

Uppföljning och analys och slutsatser för framtiden

Åtagandet har delvis genomförts. Kartläggningen av barnfamiljer som hotas av vräkning och stöd för dessa säkerställs framför allt genom det vräkningsförebyggande arbetet inom Enheten för ekonomiskt bistånd. Arbetet har strukturerats upp och intensifierats genom inrättandet av tjänsten som vräkningsförebyggande budget- och skuldrådgivare 2014. Processen gällande vräkningsförebyggande arbete har dock inte utarbetats färdigt, här återstår arbete varav en betydande del förutsätter nära samarbete med Botkyrkabyggen.

Mätbart nämndmål	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse	Trend
Inga barn ska vräkas i de ärenden där socialförvaltningen har involverats/ varit involverade	0	5	0	6		

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse	Trend
Antal som är hemlösa mätvecka 9 resp. v 34, genomsnitt för året	490	572		585		
Kvinnor som är hemlösa mätvecka 9 resp. v 34, genomsnitt för året	228	282		285		
Män som är hemlösa mätvecka 9 resp. v 34, genomsnitt för året	262	290		295		
Antal vräpta barn (i ärenden där soc varit involverade)	0	5		6		
Antal vräpta hushåll (i ärenden där soc varit involverade)	-	2		3		
Andel boendekostnad i % av total kostnad för ekonomiskt bistånd	13%	15,5%		13,6%		
Antal barn som har bott på hotell, härbärge eller vandrarhem	us	us		132		
Kostnad för hotell, härbärge och vandrarhemsboende (mkr) inom enheten för ekonomiskt bistånd	14,5	18,5		16,1		

Målet att inga barn skall vräkas i de ärenden där socialförvaltningen varit inblandade är mer en vision än ett realistiskt mål. Det har kommit in 14 underrättelser om avhysning av barnfamiljer under 2015, varav en familj har fått två underrättelser. Bland dessa 13 unika barnfamiljer har 6 barn blivit avhysta. Orsakerna till avhysningarna är varierande och där socialförvaltningen inte alltid har möjlighet att juridiskt förhindra avhysning t.ex. otillåten andrahandsuthyrning, avhysning av ena föräldern vid skilsmässa samt upprepade försenade hyresinbetalningar.

Trenderna för hemlöshet och antalet vräkningar pekar i negativ riktning. Den reguljära bostadsmarknaden är till stor del stängd och andra-, tredjehandsuthyrningen är mycket dyr då det är tillgång och efterfrågan som råder i länet. Förvaltningen har tagit ett stort ansvar för detta strukturella problem genom att bevilja bistånd till hotellkostnader och dyra andrahandsboenden. Personer som annars skulle ha varit självförsörjande har p.g.a. detta blivit försörjningsstödstagare.

Kostnaderna för hotell, härbärge och vandrarhemsboende, samt totala andelen boendekostnad inom EEB, har trots detta minskat i förhållande till 2014. Trenden får här sägas vara osäker då 2014 års nivåer var relativt höga i ett historiskt perspektiv.

Sammanfattande analys - Målområde Grön stad i rörelse

Antal åtaganden som under året	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
	✓	(✓)	X	
		1		
Antalet mätbara mål som under året	Uppnått	Ej uppnått, går åt rätt håll	Ej uppnått, går inte åt rätt håll	Ej mätt
	◆	◆ ↑	◆ ↓	
			1	
Antalet indikatorer som under året	Går åt rätt håll	Kvar på samma nivå	Går inte åt rätt håll	Ej mätt/Ny för året
	↑	→	↓	
	2		5	1

Åtagandet är uppfyllt och förvaltningen kan se en framdrift i det vråkningsförebyggande arbetet. Alla måttetal har inte en positiv utveckling, men där resultaten i en del fall påverkas av faktorer utanför socialförvaltningens kontroll och påverkan. Nämnden värderar bidraget till måluppfyllelsen som godtagbar.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till måluppfyllelsen	God	Godtagbar	Går inte åt rätt håll	Jämfört med föregående år
		◆		↑

Målområde - En effektiv och kreativ kommunal organisation

Mål 12: Effektiv organisation med ökad kvalitet och rätt kompetens (kf)

Mål 13: Fossilbränslefri kommunal organisation senast 2015 (kf)

Åtaganden

- Socialförvaltningen åtar sig att genomföra kompetenshöjningar så att fler medarbetare i chefs- och nyckelpositioner har vidareutbildning inom området motsvarande ett år på avancerad högskolenivå (Mål 12) (✓)

Uppföljning och analys och slutsatser för framtiden

Utbildningar på avancerad högskolenivå har påbörjats. Ett ramavtal är framtaget gällande genomförande av olika högskoleutbildningar. En utbildning per termin kommer att ges för att öka kompetensen i personalgruppen samt öka förvaltningens konkurrenskraft som arbetsgivare.

Ett antal nyckelpersoner (ex. gruppleddare och seniora socialsekreterare) samt erfarna socialsekreterare har och kommer vidare att öka sin kompetens genom utbildningar vars innehåll har valts utifrån en kompetenskartläggning.

Gällande chefsgruppen har nämnden medvetet valt att ändra inriktning för detta åtagande, genom att fortsatt rikta insatserna mot ledarskapsutbildning i stället för ämnesinriktad vidareutbildning på avancerad högskolenivå. Detta grundat i ett behovsperspektiv utifrån den svåra och utmanande personalsituation förvaltningen befinner sig i.

Mätbart nämndmål	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse	Trend
Förhållanden av aktualiserade barn och unga färdigställs inom lagstadgad tid	-	17 dgr	14 dgr	12 dgr		
Utredningstiden för barn och unga är högst 105 dagar	104 dgr	135 dgr	105 dgr	122 dgr		
Minst 70 % av de anställda anser att deras chefer på ett bra sätt tydliggör kopplingen mellan sitt uppdrag och de övergripande målen för förvaltningen, (ny ordalydelse 2014)	67%	91%	70%	58%		
varav män	-	97%	70%	68%		
varav kvinnor	-	90%	70%	55%		
Minst 80 % av alla män och kvinnor anser att det är lätt eller ganska lätt att få kontakt med socialförvaltningen	-	86%	80%	75%		
varav män	-	us	80%	74%		
varav kvinnor	-	us	80%	76%		
Andel fordon som är fossilbränslefria av förvaltningens bilar	83%	83%	80%	83%		

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse	Trend
Nöjdhetsgrad med personalens kunskaper (kunnighet/kompetens) (ny fråga brukarenkät)	-	89%		Ej mätt		
varav kvinnor	-	89%		Ej mätt		
varav män	-	89%		Ej mätt		
Hållbar medarbetarengagemang HME, totalindex	77	76		74		
varav kvinnor	us	76		73		
varav män	us	75		75		
Andel anställda som i genomförda kompetenskartläggningar uppfyller den för tjänsten fastställda formella kompetensen	-	-		-		
Personalomsättning	15,3%	15,3%		15,5%		
Antal som genomgått grundläggande utbildning i motiverande samtal, MI	-	-		112		
Totalt antal bilar	18	18		18		

De viktiga mätetalen gällande förhandsbedömningar/utredningstid inom Barn & Unga visar en positiv utveckling. Målet att förhandsbedöma inkomna anmälningar och ansökningar inom den lagstadgade tiden har klarats av. Granskar man resultatet närmare framgår att det varit svårt att hålla tidsgränserna, framförallt under senare delen av året. Resultatet påverkas sannolikt av sommarens och höstens händelser inom förvaltningen samt vakanser på Utredningsenhetens mottagningssektion.

De medarbetarrelaterade talen hämtade från Medarbetarundersökningen visar en vikande trend; detta faktum gäller både HME och de ledarskapsrelaterade frågorna. Att fortsätta vidareutbilda chefer och medarbetarna är därför en viktig strategisk fråga för förvaltningen.

Sammanfattande analys - Målområde En effektiv och kreativ kommunal organisation

Antal åtaganden som under året	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
	✓	(✓)	X	
		1		
Antalet mätbara mål som under året	Uppnått	Ej uppnått, går åt rätt håll	Ej uppnått, går inte åt rätt håll	Ej mätt
	◆	◆ ↑	◆ ↓	
	2	1	6	
Antalet indikatorer som under året	Går åt rätt håll	Kvar på samma nivå	Går inte åt rätt håll	Ej mätt/Ny för året
	↑	→	↓	
		2	3	5

Åtagandet endast delvis genomfört, men utifrån ett för organisationen som helhet positivt vägval. De processrelaterade talen för utredningar inom Barn & Unga går åt rätt håll medan talen från Medarbetarundersökningen går i motsatt riktning. Nämnden bedömer bidraget till måluppfyllelsen som godtagbart.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till måluppfyllelsen	God	Godtagbar	Går inte åt rätt håll	Jämfört med föregående år
		◆		→

Sammanfattning Personal

Kompetensförsörjning/Rekrytering

Det har under året i likhet med föregående år varit svårt att rekrytera socialsekreterare till handläggartjänster med myndighetsutövning. En svårighet Botkyrka delar med många kommuner i Sverige och särskilt inom Stockholms län. Under året har personalomsättningen inom förvaltningen varit högre än genomsnittet i kommunen och särskilt allvarligt är detta inom Utredningsenheten och Enheten för ekonomiskt bistånd. Ett lönetillägg är kopplat till uppdraget utredning och myndighetsutövning, barn- och unga för att motivera och behålla befintliga medarbetare. För att kunna anställa mer juniora socialsekreterare och möta behovet av introduktion och arbetsledning har Utredningsenheten under 2015 arbetat fram ett strukturerat introduktionsprogram som riktar sig specifikt till nyanställda, oerfarna medarbetare och programmet kommer att tas i bruk under 2016. I enlighet med kompetensförsörjningsramen och kommunens arbetsgivarstrategi har nya karriärtjänster inrättats och tillsatts inom flera enheter; seniora socialsekreterare på EEB, UE, VE och BOE, gruppleddare UE och vård- och stödsamordnare SPE. Under 2015 har socialpsykiatriska enheten och utredningsenheten med hjälp av medel från Botkyrka kommuns kompetensfond och statsbidrag från socialstyrelsen, upphandlat poänggivande skräddarsydda uppdragsutbildningar.

Chefsförsörjning

Under år 2015 har andelen chefer med utländsk bakgrund minskat. Som utländsk bakgrund räknas personer födda utrikes, eller med två utrikes födda föräldrar. Anledningen till varför andelen chefer med utländsk bakgrund har sjunkit kan antas vara att det är generellt svårt att rekrytera chefer till socialtjänsten då antalet kvalificerade sökande är begränsat. Socialförvaltningen föreslår att ett eget ledarskapsutvecklingsprogram inom kommunen utvecklas för att på så sätt kunna lösa dessa svårigheter. Genom att öka andelen medarbetare med utländsk bakgrund byggs en bredare och mer blandad rekryteringsbas för framtida chefer och ledare.

Arbetsmiljö

Antalet arbetsskador som rapporterats under året är konstant gentemot föregående år. Majoriteten av anmälningarna kommer från Socialpsykiatriska enheten där man under året fortsatt arbetet med att alla incidenter ska anmälas. Det kunde redan 2014 konstateras att enhetens målgrupp är under förändring vilket tillsammans med det fortsatta arbetet kring att anmäla kan antas vara en förklaring till det höga antalet anmälningar från enheten. Flera av de anmälda situationerna har lett till extra bemanning för att trygga personalens arbetsmiljö.

Medarbetarenkät

HME (hållbart medarbetarengagemang) är ett jämförelsetal som SKL tagit fram, det baseras på ett antal väsentliga frågor i medarbetarundersökningen. Förvaltningens HME har i år sjunkit till 71 (75) En förklaring till de lägre siffrorna kan sannolikt härledas till de brandattentat förvaltningen var utsatt för under sommaren och hösten 2015 (precis innan medarbetarundersökningen utfördes).

Årsarbetare och sjukfrånvaro

Socialförvaltningen har under året ökat det totala antalet anställda. Även sjukfrånvaron har ökat något jämfört med tidigare år och sjukfrånvaron för förvaltningens kvinnor är betydligt högre än mäns.